

FAŠISTIČNI TOPO- VI BOMBARDIRA- NO BARCELONO

Prebivalci bežijo proti
francoski meji

OBRAMBNA ČRTA PRETRGANA

HENDAYE, FRANCJA, 25. jan. — Fašistični letalci so danes napadli Barcelono, vas v bližini Barcelone, kjer čaka tri-
deset Američanov, da jih ameri-
ka križarka, ki je zasidrana dve
mili od obrežja, vzame na svoj
rov. Časopisna agencija Asso-
ciated Press poroča, da so Fran-
ci čete danes vkorakale v bar-
celonsko predmestje. Barcelona
je v rokah lojalistov, toda pa-
se pričakuje vsak čas.

Vas Caldetas, katero fašisti
bombardirajo iz zraka, leži 20
mili severozahodno od Barcelone.
V enem bombnih letal je danes
pogodil nad ameriškim, angli-
ski in francoskimi bojnimi la-
mami, ki so zasidrane v bližini
obrežja, in metalo bombe, ki pa
padle v morje.

Hendaye, Francija, 25. jan. —
Vre tri kolone fašistične ar-
ade, ki prodira proti Barce-
ni, so samo pol milje oddalje-
od mestne meje. Topovi si-
jo krogla na mesto in letalci
bombardirajo z bombami.
Javna tarča bombardiranja je
ististični del mesta.

Fašistična poročila pravijo,
bodo rebeli danes naskočili
fašistično obrambno črto pred
Barcelono in nato vkorakali v
mesto. Čete, katerim poveljuje
general Juan Yague, so že oku-
pale predmestje. Fašistična
obrambna kolona je zasedla vojna
letališča pri Prae de Lolo-
egatu, ko so se lojalisti umakli
brez odpora.

V Barceloni vlada silna pani-
ra. Število prebivalcev se je
večalo na dva milijona s prid-
dom beguncev, ki so se u-
makli pred fašisti. Člani ljud-
ske vlade so že pobegnili v Ge-
no in Figueru, v mestu v bli-
zini francoske meje. Njim zdaj
pomoči stari ljudje, ženske in
roci. Železniški promet je
ustavljen in begunci potuje-
peš.

Vse ceste, ki vodijo proti se-
ru, so natrpane z begunci. V
hendaye dospela poročila go-
vo o velikem pomanjkanju in
rananju. Druga poročila o-
menjajo občutno pomanjkanje
unicije in orožja, kar je glav-
ni vzrok, da se lojalisti umika-
pred sovražnikom brez od-
ra. Fašisti napovedujejo, da
Barcelona kmalu v njihovih
kah.

Bombe, ki jih sipajo Franco-
letalci na Barcelono, so ubile
ranile čez petsto ljudi v zad-
njih dneh. Od zadnje sobote so
alci uprizorili 48 navalov na
Barcelono.

General Jose Miaja, rešitelj
Andalusa, je dospel v Valencijo.
eka vest pravi, da bo odletel
proti Barceloni in prevzel vod-
stvo obrambe mesta. Fašisti-
čna poročila pravijo, da je bila
fašistična obrambna črta v
stalniki pretrgana in da so
porniške kolone že obkolile
Barcelono.

onja proti delavski inici v kongresu

Washington, D. C., 25. jan. —
kongresnik J. P. Thomas, repu-
likanec iz New Jerseyja, je več-
krat zahteval, da kongres obtoži
delavsko tajnico Perkinsovo za-
ni. zanemarjanja dolžnosti.
Thomas je dejal, da tajnica noče
portirati nedržavljanov, ki a-
tirajo za nasilno strnoglavlje-
je ameriške vlade.

Domače vesti

Nesreča pred odhodom v cerkev
Aurora, Ill. — Gertrude Mla-
kar se je baš odpravljala v cer-
kev, ko je doma v kuhinji padla
tako nesrečno, da si je zlomila
kost v stopalu. Prvo zdravniško
pomoč je dobila v bolnišnici in
zdaj se zdravi doma.

Vesti iz Clevelanda

Cleveland, — Dne 23. januar-
ja sta bila v Clevelandu civilno
poročena Anton Vidrih in Ma-
ry Zalar iz Lloydella, Pa. Zenin,
ki je član pevskega zbora Jugo-
slavije v Johnstownu, se nahaja
s svojo nevesto tu pri svojem
bratu. Obilo sreče!

Iz Milwaukeeja

Milwaukee. — Se nekaj k po-
ročilu v Prosveti o smrti Josi-
pine Azman: Pravi primerek po-
kojnice je bil Felicijan (Azman
in Goršek se je pisala prej) in
ob svoji smrti je bila stara 59
let, ne pa 69 kot je bilo poroča-
no. Poročena je bila nazadnje
z Johnom Felicijanom, ki je član
SNPJ od leta 1916 in je živel
skupaj z njo do njene smrti.
John je bil njen največji tolaži-
nik in strežnik v vsem času nje-
ne dolge bolezni, za kar mu gre
priznanje.

Obnova nemško- brazilske trgovine

Kava in bombaž spet prihajata v Nemčijo

Berlin, 25. jan. — Nemški tisk
je naznanil, da je Brazilija spet
pričela pošiljati kavo in bombaž
v Nemčijo. Trgovina med obe-
ma državama je bila suspendirana
v zadnjem juniju, ko je bila
brazilska državna banka poplavl-
ljena z nemškimi "aski" markami,
katere Nemčija rabi le pri
izmenjavi blaga.

V Nemčiji so občutili pomanj-
kanje kave, ko je Brazilija usta-
vila izvoz. Kava se dobi le v ma-
lih količinah v nemških trgovini-
nah.
General Hermann von Han-
necken, komisar za surov mater-
ial, je včeraj naznanil uspeh v
produkciji umetnega kavčuka.
Nemčija ne bo več odvisna od
uvoza pravega kavčuka iz tuje-
zemstva. Vsi potniški avtomobili
v Nemčiji bodo v tem letu o-
premljeni z umetnim kavčukom.
Hennecken je dalje naznanil, da
se je produkcija železne rude pre-
teklo leto povečala na 15,000,000
ton.

Tuji komunisti podvrženi deportaciji

Washington, D. C., 25. jan. —
Robert H. Jackson, pravni za-
stopnik federalne vlade, je in-
formiral zvezno vrhovno sodišče,
da je član komunistične stranke,
ki ni ameriški državljan, podvr-
žen deportaciji. Svoje mnenje
je podal v zadevi Josepha G.
Streckerja, proti kateremu je
bilo odrejeno deportacijsko po-
stopanje. Njegov slučaj pride
kmalu pred federalno vrhovno
sodišče. Strecker je prišel v
Ameriko iz Avstrije. Od izida
postopanja proti Streckerju za-
visi usoda Harryja Bridgasa,
direktorja unije CIO na zapadu,
ki je bil rojen v Avstraliji.

Komunistični list obtožen obrekovanja

New York 25. jan. — Victor
E. Sudman, predsednik paro-
brodne družbe Black Diamond
Lines, je naznanil, da je vložil
tožbo proti listu Daily Worker,
zaradi obrekovanja. Družba za-
hteva \$100,000 odškodnine od
izdajateljev lista. Daily Worker
je objavil neresnično vest, da
je parnik te družbe Black Fal-
con odpeljal tovor letal na Ho-
landsko, odkoder so bila posla-
na generalu Francu, vrhovne-
mu poveljniku španske fašisti-
ne armade.

PREDSEDNIK AVTNE UNIJE NAPADEL CIO

Lewis potrdil člane no-
vega eksekutivnega
odбора

"CISTKA" SE BO NA- DALJEVALA

Detroit, Mich., 25. jan. — Ho-
mer Martin, predsednik unije
zdrženih avtnih delavcev, je si-
noči napadel Johna L. Lewisa,
predsednika Kongresa indus-
trijskih organizacij kot dikta-
torja. "CIO nas je zapustil," je
bil njegov odgovor na vpraša-
nje, ali bo avtna unija izstopi-
la iz Lewiseve organizacije.

Martin je razkačen, ker so vo-
ditelji CIO priznali člane ekse-
kutive, katere je on suspendiral,
za legalne uradnike avtne unije.
Ti so v ponedeljek odstavili Ma-
rtina kot predsednika in imeno-
vali R. J. Thomasa na njegovo
mesto. Člani nove eksekutive
so včeraj prišli v Washington,
kjer so se sestali z Murrayjem
in Hillmanom, podpredsednikoma
CIO. V imenu Lewisa, ki jih
sicer ni sprejel, in CIO, sta Mu-
rray in Hillman priznala Marti-
nove nasprotnike kot voditelje
avtno unije.

Kakor hitro je bil Martin in-
formiran o akciji vodstva CIO,
je po radiu ponovil pretnjo, da
se bo bo nadaljeval, dokler ne
bo osvobodil avtno unijo komu-
nističnega vpliva. Odvetnik
Maurice Sugar, ki je spremljal
"upornike" v Washington, je
je bil tudi tarča Martinovega
napada.

"Pomilujem nekatere suspen-
dirane člane eksekutive, ki so
jih komunisti potegnili v dualni
unionizem," je rekel Martin v
svojem govoru po radiu. "Po-
novno jih pozivam, naj pretrga-
jo vezi s silami, ki jih potiskajo
v antiunionizem, dokler je še
čas. Ako zdaj še ne vedo, bodo
kmalu spoznali, da ni mogoče
sklepati kompromisov s komu-
nizmom."

Po govoru po radiu je Mar-
tin šel v svoj hotel in diktiral
odgovor vodstvu CIO, ki je pri-
znalo njegove nasprotnike kot
legalne uradnike avtne unije. "S-
to akcijo je vodstvo CIO pogna-
lo avtno unijo iz CIO," je dejal
Martin. "Unija International
Ladies Garment Workers je iz-
stopila iz CIO, ker ni mogla več
prenašati diktature. Hillman
in Murray sta s svojo akcijo de-
monstrirala v javnosti, da sta
za dualni unionizem. Pokazala
sta, da je njun namen, razcepiti
one unije, ki imajo raje demo-
kracijo nego diktaturo."

Dollfusovo truplo vzeto iz cerkve

Akcija nacijskih avtoritet

Berlin, 25. jan. — Uradna nem-
ška časopisna agencija NDB
poroča, da sta bili krsti, v kate-
rima ležita trupli Engelberta
Dollfusa in Ignaca Seipela, du-
hovnika in bivšega avstrijskega
kancelarja, odstranjeni iz spo-
minske cerkve na Dunaju. Trup-
li sta bili potem pokopani na ne-
kem dunajskem pokopališču.

Nacijske avtoritete so izjavi-
le, "da so ljudje ugovarjali, ker
sta bili krsti razstavljeni v cer-
kvi."
Kurt Schuschnigg, zadnji
kancelar predno je Nemčija a-
nektirala Avstrijo, je dal trup-
li izkopati in pripeljati v spo-
minsko cerkev. Tam so ju po-
ložili v grobnico z veliki cere-
monijami v septembru l. 1934.

Unije CIO podprle stavkarje

Firme odpovedujejo
oglas v Hearstovih
listih

Chicago. — V demonstraci-
jah, ki nimajo primere v zgo-
dovini stavk Ameriškega ča-
snikarskega gilda, so voditelji
šestih velikih unij in John
Brophy, direktor Kongresa in-
dustrijskih organizacij, obljubi-
li pomoč časnikarjem, ki so za-
stavljali pri dveh Hearstovih
listih.

Na shodu stavkarjev so govo-
rili Joe Curran, predsednik u-
nije National Maritime; Bruce
Hanon, tajnik unije Inland Boat-
men of the Pacific; C. H. Jordan,
podpredsednik American
Communications Assn.; Eugene
W. Burke, tajnik unije Marine
Cooks & Stewards, in John
Green, pravni svetovalec unije
National Maritime.

"Vi stavkate za pravico or-
ganiziranja časnikarjev povsod,"
je rekel Brophy v svojem go-
voru. "Zaveževani ste v borbi
za to pravico. Magnat Hearst
vam krati to pravico, toda vi
imate zaveznike v unijah, ki so
vam priskočile na pomoč. Hearst
v svoji gonji proti delavskim
organizacijam predstavlja avto-
kracijo, dočim vi predstavljate
demokracijo v industrijskih od-
nosih. Vaša borba je upra-
vičena in zasluži podporo vseh
organiziranih delavcev. Enot-
nost med delavci bo naraščala,
ko bo vaša borba za socialni na-
predek bolj znana. O končni
zmagi ne more biti nobenega
dvoma. Vi ste bili v boju, da zma-
gate in v tem boju imate oporo
pri organiziranem delavstvu in
ljudih, ki so dobre volje. Vztra-
jajte v tej borbi in zmagali bo-
ste!"

Število naročnikov Hearstovih
listov v Chicagu stalno pada in
tudi število oglaševalcev. Na-
daljnjih šest velikih firm je u-
stavilo oglaševanje v zadnjih
dneh — Rye Crisp Products,
Ken-L-Rations Dog Food, Ipana
Toothpaste, White Horse Scotch;
Jewel Tea Co. in National Bis-
cuit Co.

Angleški delavci v vojaški službi

Chamberlain naznanil mobilizacijo

London, 25. jan. — Velika Bri-
tanijska se mrzlično pripravlja na
vojno. Premier Chamberlain je
včeraj naznanil mobilizacijo de-
lavске armade 6,000,000 moč za
vojaško službo. Naznanilo je sle-
dilo premierjevemu apelu, naj
30,000,000 rekrutov v starosti 14
do 65 let vstopi v civilno obramb-
no armado.

Delavski minister je včeraj
dejel, da bodo rekrutje poslani v
municipijske in orožne tovarne, a-
ko se bo Anglija zapletla v vojno.
Polovica vsega delavskega prebi-
valstva je priprazeta. Izključeni
so le pisarniški, gradbeni, skladi-
ni in nekateri drugi delavci,
trgovci, igralci in prodajalci.

Leninove ideje prodirajo v Ameriki?

Moskva, 25. jan. — Ideje Ni-
kolaja Lenina prodirajo v Ame-
riki, kar kaže nedavna osvobo-
ditelj Toma Moneyja. Tako pra-
vi Earl Browder, tajnik ame-
riške komunistične stranke, v
svojem članku, ki ga je obja-
vila Pravda, glasilo ruske ko-
munistične stranke. "Leninove
ideje postajajo velik faktor v
ameriškem življenju," piše
Browder. "Njegova načela
vplivajo na demokratično giba-
nje, katerega vodi predsednik
Roosevelt. On razume proble-
me, ki jih je razvoj prinesel na
površje."

HITLERJEVA VLA- DA PODVOJI ŠTE- VILO PODMORNIC

Angleški uradni krogi
alarmirani

PREKLIC MORNARI- ŠKEGA PAKTA

London, 25. jan. — Zdaj, ko
španski rebeli oblegajo Barce-
lono in je vsa angleška bojna
mornarica na manevrih v Sre-
dozemskem morju, so se morna-
riški veščaki sestali s člani
Chamberlainovega kabineta, da
razpravljajo o noti, katero je
Hitler naslovil Angliji. Hitler
pojasnjuje v noti, zakaj name-
rava podvojiti število podmor-
nic in zgraditi več novih bojnih
ladij.

Hitlerjeva nota je vznemirila
angleško vlado in admiraliteto,
ker aktualno pomeni preklíc na-
valistične pogodbe, ki sta jo
Nemčija in Velika Britanija
sklenili pred tremi leti. Nemčija
se je takrat obvezala, da ne
bo povečala svoje pomorske si-
le. Pogodba je imela ostati v
veljavi do l. 1942.

V Londonu izražajo bojazen,
da bo Hitler s pomočjo italijan-
skega diktatorja po končani
vojni v Španiji odločno nastopil
proti Veliki Britaniji in zahte-
val vrnitev kolonij, katere je
Nemčija izgubila v svetovni
vojni. Svojo zahtevo bo podprl
z oboroženo silo. Italijanske če-
te bodo ostale na Malorki in o-
grazale Gibraltar, angleško trd-
njava. Možno je tudi, da bosta
diktatorja zahtevala umik an-
gleške oborožene sile iz Gibral-
tarja, ker je "španski terito-
rij."

Angleški diplomatje so pre-
pričani, da bo nemška zunanja
politika pasivna napram sovjet-
ski Rusiji in aktivna v Sredo-
zemlju in na Balkanu. Italijan-
ski zunanji minister grof Ciano
bo prišel v Berlin 30. januarja
na konferenco s Hitlerjem.
Možnost je, da bo po tej konfe-
renci Hitler pričel pritiskati na
Anglijo, naj vrne Nemčiji ko-
lonije.

V tem momentu so vse oči o-
brnjene v Varšavo, kamor pride
danes Hitlerjev zunanji minis-
ter Joachim von Ribbentrop.
Temu obisku pripisujejo ve-
liko važnost, odkar so se pričele
širiti govorice o tajnih pogaja-
njih med Nemčijo in Sovjetsko
unijo glede sklenitve nenapadal-
nega pakta.

Potres ubil 2000 ljudi v Čileju

Komunikacijske zveze pretrgane

Santiago, Čile, 25. jan. — Tri
vojaška letala so danes odletela
v distrikt Concepcion, ko je do-
spelo poročilo, da je potres ubil
dva tisoč ljudi. Sunki so zama-
li štiristo milj dolg pas obrežne-
ga ozemlja in pretrgali normal-
ne komunikacijske zveze.

Mesto Concepcion ima 77,000
prebivalcev in leži okrog 250 milj
južno od Santiaga, glavnega me-
sta republike. Predsednik Pedro
Cerdeja in več članov njegovega
kabineta, 40 zdravnikov in 70
bolničark je odpotovalo s poseb-
nim vlakom proti potresni coni.

Prva poročila so se glasila, da
je potres porušil čez polovico hiš
v Renacu, mestu, ki je okrog 50
milj oddaljeno od Concepciona.
Železniška zveza je bila pretrga-
na v več krajih. Potres je zama-
jal tudi mesto Talca, ki ima 45-
000 prebivalcev.

Nemčija in Poljska sklenili dogovor

Konflikt glede židov
poravnán

Berlin, 25. jan. — Dogovor
glede deportacije poljskih židov
iz Nemčije je bil včeraj sklenjen
med nemško in poljsko vlado.
Nemčija se je obvezala, da bo
ustavila deportacije in odredila
preiskavo prejšnjih deportacij.

V zadnjem oktobru je Nemčija
izgnala več tisoč poljskih ži-
dov čez mejo in se tako mašče-
vala nad Poljsko, ker je odredila
registracijo svojih v tujini žive-
čih državljanov.

(Vest iz Varšave se glasi, da
je Hitlerjeva vlada dovolila po-
vratek poljskim židom v Nem-
čijo, da likvidirajo svoje imetje.
Poljska pa je obratno dovolila
družinam izgnanih židov, ki še
bivajo v Nemčiji, združitev s
svojimi očeti in možmi na Polj-
skem.)

Nova kriza prihaja v Evropi

Hitler bo zahteval vrnitev reparacij

New York. — (FP) — Prva
velika kriza v tem letu je blizu.
Vest iz zanesljivih virov se gla-
si, da bo Hitler zahteval od biv-
ših zaveznikov držav vrnitev
reparacijskih plačil, katere so
zmagovalci po svetovni vojni iz-
tisnili iz nemške republike.

Panike, ki bi prišla s to za-
htevo, ni mogoče pretiravati.
Francija in Anglija, ki sta po-
tegnili največ denarja v obliki
reparacij iz Nemčije, bosta naj-
bolj udarjeni. Hitler bo nedvom-
no podprl svojo zahtevo z gro-
žnjo, da bodo njegovi letalci bom-
bardirali London in Pariz. Hitler
bo morda rekel: "Vi ste ukradli
v Nemčiji denar in zdaj ga mo-
rate vrniti z obrestmi vred."

Velika Britanija ima priprav-
ljen odgovor. Ta bo, "da je 60
odstotkov vsega zlata v Ameri-
ki, zato moramo pregovoriti A-
meriko, da razdeli zlato tako, da
bo vsak nekaj dobil."

O francoski vladi je znano, da
ne zaupa predsedniku angleške
vlade Chamberlainu. Nedavno
ga je odprto opozorila pred po-
sredovanjem v njenem sporu z
Italijo; ki bi rada dobila franco-
ske kolonije v Afriki. Chamber-
lainova politika "pomirjenja"
diktatorjev sicer dobiva brece, to-
da ta politika bo uspešna toliko
časa, dokler ne bodo prizadeti
interesi Velike Britanije. Preiz-
kušnja bo prišla, ko bo Hitler
začel pritiskati na Anglijo, naj
vrne Nemčiji kolonije, katere je
izgubila v svetovni vojni.

V Ameriki je še demokracija.
Ko bo Hitler provociral novo kri-
zo glede reparacij, bo ameriška
vlada lahko vprašala Anglijo, za-
kaj je dovolila Hitlerju poveča-
nje nemške bojne mornarice.
Velika Britanija je oblastno na-
stopala proti nemški republiki
in zahtevala, da mora nemško
ljudstvo plačati vse stroške nje-
ne imperialistične vojne. Preti-
rane angleške in francoske za-
hteve so v prvi vrsti odgovor-
ne, da je Nemčija dobila dikta-
turo in zdaj morata Anglija in
Francija plesati tako kot žvižga
Hitler.

Kanada se vrgla v oboroževanje

Ottawa, Kanada, 25. jan. —
Kanada bo iskala posojilo za fi-
nanciranje oboroževanja in to
prvič v mirnem času. Zadevna
resolucija bo danes predložena v
parlamentu po obrambnem mini-
stru.

JAPONSKE ČETE ZASEDLE KITAJSKI OTOK

Otroci v kitajski komu-
nistični armadi

LETALSKI NAPAD NA ŠANGCENG

Sanghaj, 25. jan. — Poročilo
angleške časopisne agenture
Reuter iz Cungskinga naznanja
japonsko okupacijo otoka Vaj-
čova v pakhojskem zalivu. Otok
leži 350 milj južnospadno od
Hongkonga, angleške kolonije,
in okrog sto milj od francoske
Indokine. Poročilo dostavlja,
da so Japonci začeli graditi po-
morsko bazo ob tem otoku.

Vročje bitke med Kitajci in
Japonci so se razvile v bližini
Kingšana, glavnega mesta pro-
vince Hupeh, 80 milj severoza-
padno od Hankova, bivšega glav-
nega kitajskega mesta. Kitaj-
ske čete so napele vse sile, da
ustavijo prodiranje Japoncev
proti severu. Na fronto pri
Kingšanu prihajajo nove kitaj-
ske čete iz province Sensi.

Japonski letalci so včeraj u-
prizorili dva navalna na Šang-
ceng, strateško mesto v sever-
nem delu province Honan. Vrgli
so veliko število bomb, ki so po-
rušile čez sto hiš. Koliko ljudi
so bombe ubile in ranile, ni znano.
Japonci so bombardirali iz
zraka tudi mesto Honan.

Slan, Sensi, 25. jan. — "Mali
hudčki", otroci beguncev v sta-
rosti 11 do 16 let, so se pridru-
žili kitajski osmi armadi (komu-
nistični) kot trobentači, seli in
strežniki. Vsi nosijo vojaške
uniforme in prejemajo isto pla-
čo kot regularni vojak, okrog
17 ameriških centov na mesec.
Ti otroci so ponosni na ime
"mali hudčki" in so v veliko za-
bavo vojakom v taboriščih. V
vsakem taborišču imajo svojo
vojaško organizacijo.

Iz vrst teh otrok črpa armada
najbolj zanesljive vojske. Vo-
jaški častniki izbirajo med nji-
mi svoje osebne stražnike. Več
sto otrok, ki so se pridružili
rdeči armadi po izbruhu civilne
vojne, ima zdaj visoke vojaške
pozicije.

Italija poziva čete pod zastavo

Nova grožnja francoski vladi

Rim, 25. jan. — Mussolinijeva
vlada je pozvala moše, rojene l.
1901, pod zastavo. Temu pozivu
bodo sledili nadaljnji.

Italijanska oborožena sila se
bo znatno povečala. Akcija je na-
perjena proti Franciji, ker hoče
Mussolini imeti proste roke v
Španiji in onemogočiti francosko
pomoč lojalistični vladi. Poveča-
nje italijanske armade pomeni
tudi, da bo Mussolini še nadalje
pritiskal na Francijo in zahteval
koncesije v francoskih kolonijah
v Afriki.

Krogi, ki so v ozkih stikih z
italijansko vlado, pravijo, da se
bodo moške, ki so bili pozvani
pod zastavo, vezali v posebnih
taboriščih, da se seznanijo z me-
todami modernega bojevanja.

Plaz zasul dva kanadska rudarja

Hedley, B. C., Kanada, 25. jan.
Plaz kamenja, ki se je odtrgal
od gorovja, je podrl devet hiš v
tej naselbini in ubil dva rudarja.
Petnajst rudarskih družin se je
sinoči umaknilo iz svojih hiš.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODNEGA
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Maročalna na Zdravstveno društvo (even Chinese) in Canada

\$2.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrti let; na Chicago

in Canada \$2.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrti let; na

Subscription rates for the United States (except Chicago)

and Canada \$2.00 per year, Chicago and Canada \$3.00 per year,

foreign countries \$5.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

glaslo ne smejo plačati. — Nakopišni dopolnili in naročniki

Glasovi iz
naselbin

Deset let Prešerna

Chicago. — Dolgi deset let, a tako hitro so minila. Dne 28. jana. bo že deset let, odkar se je ustanovil moški pevski zbor France Prešerna, ki je dobro znan daleč naokoli. Ta dan se je zbrala mala skupina moških, osem po številu, v prostorih P. Bergerja, da bi zamašili vrzel, ki je bila v slovenskem kulturnem življenju, to je, da se ustanovi slovenski moški pevski zbor, ki takrat ni bilo v Chicagu nobene, pač pa je bilo pet mešanih slovenskih zborov.

Ta dan se je ta vrzel napolnila z ustanovitvijo imenovanega zbora, kar je danes v čast in ponos slovenski metropoli v Chicagu.

Ob ustanovitvi si je zbor nadel nalogo, da bo širil kulturno delo med Slovani in poleg tega skušal seznaniti druge narode s slovensko pesnijo. To nalogo je zbor uspešno vršil vsa ta leta, izvršil je zelo veliko dobrega dela na tem polju in to obljublja še vršiti tudi v bodoče. Mnogo več bi se bilo dalo izvršiti v teh desetih letih, ko bi ne bila kriza zadela to deželo, oziroma ves svet. Kriza, ki je največja v ameriški zgodovini, je ogražala in še ogražuje obstanek posameznika, kar zelo vpliva na organizacije bodisi kulturne, bratske, izobraževalne, gospodarske, posebno še denarne zavode.

Marsikateri kulturni ustanovi se je ustavilo kolo, a nekoliko je bila prizadeta vsaka. Pevski zbor F. Prešerna je vsa ta leta napredoval v vseh oziirih. Vsa ta leta je poleg manjših zabav in izletov priredil dva koncerta letno, to je pomladanski in jesenski. Vsi koncerti, kakor tudi druge zabave, so vselej dobro izpadli v zadovoljstvo publike in Prešerna. Vsi koncerti so se vršili v dvorani SNPJ, ki je bila vselej napolnjena do zadnjega kotička. V teh letih je Prešeren privabil v dvorano SNPJ ljudi, ki so prej mislili, da je greh prestopiti prag te dvorane, a ko so se zadovoljni pozno zvečer vračali domov, so se izrazili, da niso vedeli, da je tako lažno na Lawndalu; da bodo še prišli in res so še prišli. Hvala jim. Prešeren je privabil ljudi drugih narodnosti, ki prej niso vedeli, da so Slovenci kje na svetu.

V teh desetih letih je Prešeren sodeloval z več organizacijami kot kateri drugi pevski zbor v Ameriki (smelo trdim). Prešeren je sodeloval povsod, kjer je sodelovanje bilo mogoče. Večkrat so bile po štiri in več različnih narodnosti na koncertu Prešerna. Človek z radostjo gleda, ko se več narodnosti skupaj zadovoljivo zabava, med tem ko se v Evropi na žalost ves križem sovraži in kolje. To je dokaz, da kulturno delo druži ljudi in narode. Radi tega je potrebno sodelovanje in spodbujanje h kulturnemu delu, a to je mogoče le, ako se otresemo sebičnosti, mrženja in zavisti med seboj, da damo priznanje dobremu delu na glede na to, kdo ga vrši. Zaklical bi — pesnikom

Francetom Prešernom, ki je v svojih sonetih zapisal med drugim:

"Ne bojte pesmi se, ki jih prepeva
tvoj pevec, ti, tvoj ljubi, tvoja mati!
In ki jih pel do zadnjega bo dneva."

Vsaka ustanova, ko se organizira, si želi uspeha in neko povsod dela za prosih iste, a žal, da kljub temu mnogo organizacij ne doseže zaželenega cilja. Ob ustanovitvi so nasprotniki in pesimisti prorokovali zboru Prešerna kratko življenje, eni šest mesecev, drugi par let. A danes zbor z veseljem in seveda malo tudi s ponosom naznanja javnosti deset let svojega obstanka. Zbor moralno in finančno močan, bolj kot kdaj prej. Ko bi bil naš pesnik France Prešeren pred sto leti, ko je živel med Slovenci, vedel, da bodo danes tu v Ameriki organizacije nosile njegovo ime in gojile njegov duh, bi ne bil tarjal, kot je večkrat tožil v svoji duševni boleznini in razočaranosti, ne bil bi obupaval, ko ni mogel doseči onih uspehov, ki si jih je tako srčno želel med slovenskim narodom. Težko je bilo njegovo življenje, kakor tudi mnogo drugih slovenskih pesnikov in literarnih delavcev za njim. Posebno v dobi, ko je živel Prešeren, je bilo zelo težko ustvarjati nekaj novega, kar prej narod ni imel. Zato je zapisal: "Sem dolgo upal in se bal, Slovo sim upu, strahu dal." Prešeren je bil prvi, ki je skušal vzbuditi v slovenskem narodu dušo. On je bil prvi, ki je dal Slovincem povod duševnega mišljenja, da so spoznali, da niso rojeni samo za kramp in lopato, da niso rojeni samo za suženstvo, da imajo duševni čut in za ta čut je bil Prešeren prvi, ki je dal narodu besedo za izraz. Bil je svobodnomislec tiste dobe, ki je telesno in duševno svobodno ljubil in sovražil hinavščino. Njegovo mišljenje je bilo, da ima vsak narod pravico do obstanka, kar prina njegova kitica, ki se glasi:

"Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
ki, koder sonce hodi,
prepiš iz sveta bo pregnan,
ki rojak prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!"

Zelim in upam, da bo prišel dan, ko se bo Prešernova napitnica uresničila. Vsaka njegova vrstica prida, da je bil ustvaritelj nove dobe, le žal, da navadno cenijo delo velikih mož šele takrat, ko jih ni več med živimi. Da si ohrani živi spomin našemu prvemu pesniku, si je ta zbor nadel ime France Prešeren in z vašo pomočjo je zbor postal vredn tega imena. Poleg zbora je tudi Prešernov kvartet, ki je zelo dobro poznan in priljubljen bodisi iz oderskih nastopov, po radiu ali na gramofonskih ploščah, ki se dobe širjem sovraži in kolje. To je dokaz, da kulturno delo druži ljudi in narode. Radi tega je potrebno sodelovanje in spodbujanje h kulturnemu delu, a to je mogoče le, ako se otresemo sebičnosti, mrženja in zavisti med seboj, da damo priznanje dobremu delu na glede na to, kdo ga vrši. Zaklical bi — pesnikom

"Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
ki, koder sonce hodi,
prepiš iz sveta bo pregnan,
ki rojak prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!"

Zelim in upam, da bo prišel dan, ko se bo Prešernova napitnica uresničila. Vsaka njegova vrstica prida, da je bil ustvaritelj nove dobe, le žal, da navadno cenijo delo velikih mož šele takrat, ko jih ni več med živimi. Da si ohrani živi spomin našemu prvemu pesniku, si je ta zbor nadel ime France Prešeren in z vašo pomočjo je zbor postal vredn tega imena. Poleg zbora je tudi Prešernov kvartet, ki je zelo dobro poznan in priljubljen bodisi iz oderskih nastopov, po radiu ali na gramofonskih ploščah, ki se dobe širjem sovraži in kolje. To je dokaz, da kulturno delo druži ljudi in narode. Radi tega je potrebno sodelovanje in spodbujanje h kulturnemu delu, a to je mogoče le, ako se otresemo sebičnosti, mrženja in zavisti med seboj, da damo priznanje dobremu delu na glede na to, kdo ga vrši. Zaklical bi — pesnikom

ro, kjerkoli je mogoče. Pokažimo svetu, da so Slovenci, dasi majhen, vendar zaveden narod. Ohranite imena naših narodnih mož, da bo njih duh živel med našimi potomci, ko že nas več ne bo. Zivela vzajemna kultura!

Anton Udovč, 1.

Pismo starega Naceta

Piney Fork, O. — Pošiljam celoletno naročnino na Prosveto in prav tako na Mladinski list. Letos sem nekoliko zakasnul z obnovo, ker mi primanjkuje dolarjev.

Pri društvu 176 smo pri enem in istem številu članstva. Letos smo sprejeli dva nova člana; rodom Španca. Eden teh ima točilnico in bi rad imel svojo družino pri naši enoti. Na lanskem pikniku nam je precej pripomogel do boljšega uspeha. Lani je vpisal tudi svoje tri otroke v naše društvo. Deklici sta bili sprejeti, dečka pa je vrhovni zdravnik odklonil, ker je leto prej padel z drevesa in si tako roko poškodoval, da so mu jo morali odrezati nad komolcem. Društvo pa je fantek zdrav in poln energije. Tudi v šoli se dobro uči. Vidim ga vaak dan, ko se z drugimi otroci igra na praznem stavbišču in je on najbolj korajžen med vsemi. Dasi je brez roke, bi gl. odboru priporočal, da bi napravil malo zijeme in dečka sprejel v jednoto, ker bi ji mogoče še veliko koristil.

Nace Ziemberger, 176.

Klobas — presedačo

Girard, O. — Pri čitanju dopisov iz raznih naselbin človek izve, kaj se v njih dogaja. Poročila iz Sharona so izgubila svojo vrednost, ker je v njih servisiranih preveč klobas. Tega imenja nisem samo jaz, marveč je to mnenje tudi drugih čitateljev, med katerimi so tudi Šarončani. Ko bi Zidanšek malo manj omenjal klobase in delal več propagande za Prosveto, bi bila njegova poročila več vredna. Seveda je Valentinčič zadnjič omenil, za koga niso klobase, naj gre mimo njih. Ampak ni tako. Ljudje se prenaejo ene in iste menaje, zato je potrebno, da se včasih kaj drugega servira, da bolj tekne.

Ko sem lansko leto nasledoval poročila iz Sharona, so bila jako točna, to se pravi, kadar se je kaj popilo v veselje družbi, kdaj in kje se je kakšna klobasa skuhala ali spekla, kakšen je bil okus itd. — vse to je bilo poročano javnosti. Kam bi pa prišli, če bi iz vseh naselbin vse to poročali? Morali bi imeti veliko večji list, ki bi bil poln samih — klobas, piva in takih "dobrot". Klobase so dobre — na mizi, toda tudi ne dan za dnevom ali prepogosto.

V enem zadnjih dopisov Zidanšek pravi, zakaj se Nace Ziemberger jezi nanj. Kakor jaz vidim, je ravno obratno. Če ga je Nace opomnil, da si po krivici lasti ime "očeta Prosvete", se popolnoma strinjam z njim. Nace vedno zastopa delavske interese in je socialist iz prepričanja. Če bi imel Zidanšek prepričanje, bi se ne izgovarjal, zakaj ni pri klubu. In kot zastopnik Prosvete se mi tudi čudno čaka, kako da ima na prodaj liste z različnimi načeli. Jaz ne vem, kakšno vlogo igra človek, ki zastopa list svojega prepričanja, obenem pa tudi prodaja list ali

liste, ki so na popolnoma drugačenem stališču. Naceta se menda tukaj neha.

John Tancek, 49.

Pennsylvančanom se odpira raf...

Midway, Pa. — Dasi sem med bolj zaspanimi in ne berem veliko, pisem pa še manj, mi pride na pomoč pa radio. Opravljam hitna dela in poslušam, kaj se godi po svetu. Seveda me najbolj zanima, kaj se godi v Ameriki.

Tako sem dne 17. januarja peglala in poslušala po radiu vatoličenje pennsylvanskega gubernerja v Harrisburgu. Novi gubernjer Arthur H. James je govoril skoraj eno uro in nam povedal veliko resnice. Zopet bomo imeli dobre čase, ker bodo republikanci skrbeli, da bomo spet vsi zaposleni in da bosta prihajali po dve "šikni" na mizo. (Se

Novice iz starega kraja

Iz Slovenije

TRAGEDIJA V ZAGORSKEM RUDNIKU

Zagorje, 10. januarja. — Ko sta se včeraj zjutraj rudarja Tomše in Marn vračala z nočne službe, sta omenila svojima tovarišema Hribarju in Jeretu, ki sta prišla z njima na štít, da v rovu ni vse v redu. Hribar in Jeret nista menda ničesar opazila in nič hudega sluteč nadaljevala začeto delo, ko je šel njun pomožnik Grabnar po les. Naenkrat pa je metan pokazal svojo strašno uničevalno moč. Med strašnim treskom se je vzgal in ves rov je bil v dimu. Kakšno moč ima taka eksplozija, vedo povedati rudarji, ki so delali v nemških rudnikih. V žalostnem spominu pa je tudi strašna eksplozija metana pred leti v bosanskem rudniku v Kaknju. Pri eksploziji v našem rovu je obkupil orjaško silo eksplozije tudi paznik Robert Stirm, ki je bil nad 50 m oddaljen od obeh ponesrečenih rudarjev, a ga je tudi vrglo na tla.

Vsa hitra pomoč, izvedena z veliko previdnostjo in težavnim delom, ni mogla rešiti smrtne žrtve. Ponesrečenega Ivana Jereta so prinesli iz rova že ob 8. uri odpremlili takoj v bolnišnico Bratovske skladnice. Jere ima opečen obraz in život, tako da ne more kar koža trga. Hribarja so prinesli iz rova mrtvega šele okrog 10. ure ter položili na mrtvaški oder na domu Pod skalo. Reševalci, ki so bili opremljeni s plinskimi maskami, so pripovedovali, kako naporno in zamudno je bilo reševanje, ker je bil ves rov poln gostega dima.

Hribar je bil star okrog 60 let, oženjen in zapustil je štiri že odrasle otroke. Prej je delal v nemških rudnikih in šele po prepiru je prišel v Zagorje. Čeprav je bil izvežban in pazljiv rudar, ga je vendarle zadela smrtna nesreča, kar je spet dokaz, da divjajo v rudnikih usodne sile, pred katerimi ni nihče varen. V rudarskih družinah je pred zavladalo žalost, saj nihče ne ve, nad kom se bo spet izvršila sicer prisilovščina, a kruto resnična podoba rudarja v mrtvaški srajci.

Z nožem in dvema samokresoma Brežice, 10. januarja. — Ob počinu, zlasti pa od Stefanovega do Novega leta se v vinskih krajih precej popiva iz najrazličnejših vzrokov in pretvez. Eni so godovnjaki, drugi prizivniki, tretji pijo zaradi sopraznikov, četrti zaradi kolin — skratka pijejo... Potem seveda ni čudno, da se zvrstijo tudi prepirljivi pretepi. Ob zadnjem Stefanovem smo že menili, da bo minilo brez fantovskih spopadov. Zdej pa je prišla k brežičkemu področju prijava, da sta se na Stefanovo ponoči spopadla na Zoloh dva fanta, ki sta se že dolgo sovražila. Med prerivanjem je Lotže naenkrat zadel Antona z nožem v levico ter mu prerezal tudi sukno in šal. Antonova poškodba je zaradi komplikacij precej huda.

V neki drugi vasi pa je vinjen junak robantil oborožen z dve-

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

farmarskih pridelkov. Zadruga z grocerijo so najbolj v navadi, ker pač ljudje jedo vsak dan. Ampak tudi pri teh niso potrebni samo zavedni člani-odjemalci. Ravno tako je potrebno izkušeno in pošteno vodstvo, posebno pri dobavljanju blaga, da ne trpe odjemalci zaradi slabega blaga in visokih cen.

Včasih smo imeli pri nas skoro v vsaki naselbini zadrugo grocerijsko prodajalno. V začetku smo imeli veliko navdušenja, malo kapitala in nič izkušenj. Po nekaj letih se je navdušenje ohladilo, da je počasi začelo vse skupaj lezti navzdol. Vzrokov je bilo več in eden izmed njih je bilo tudi slabo vodstvo. Vodstvo zadruga je navadno prevzel, kdor se je kazal najbolj "šmart" in pa — v večini slučajev — tisti, ki mu ni dišalo delo v majni. Pa kaj bi obujal stvari, o katerih tako neradi slišimo.

DVA NEVARNA VLOMILCA V ŠOSTANJU

Šostanj, 11. januarja. — Pri pekovskem mojstru Kajbi v Šostanju je bila te dni izvršena drzna tatvina, ki je sprožila skrbno preiskavo in bo razčistila nekatere doslej zagonevne vlobe. Mojster Kajba je blagajnik pogrebnega odseka šostanske mestne gasilske čete. Večji del odsekovskega denarja, 5.000 din, je shranil pred dnevi v posebni predal v svoji prodajalni. Priložil je še 850 din lastnega denarja. Ko je hotel v soboto urediti neke račune, je presenečen ugotovil, da denarja ni več ne v predalu, ne v prodajalni.

Orožniški so takoj ob začetku preiskave spoznali, da spada tudi ta tatvina v verigo nekaterih vlomov zadnjega časa in da je delo enih in istih ljudi. Okoliščine so zgoščevale sum na brezposelnega delavca 27-letnega Ivana Kaligara in 26-letnega Ludvika Miklavžina, oba iz Šostanja. Sum je bil popolnoma utemeljen. V ponedeljek je telefonirala moziška orožniška postaja, da sta se v Mozirju pojavila dva mlada človeka, ki imata presenečljivo mnogo denarja, da lahko miselno šarita z njim in popivata. Bila nista nihče drugi kakor Kaligara in Miklavžina. Ko so ju aretirali, so našli pri obeh 3.411 din. Dva tisočaka je skril Kaligara v nogavico, ostalo sta imeli v žepih. Moziški orožniki so ju opomnili na tatvino pri Kajbi, vendar se nista vzdala. Ko pa so ju pripeljali v Šostanj, sta klonila in priznala, da sta vlom izvršila na večer pred praznikom Treh kraljev. Dobro sta vedela, da so ali domači na gasilsko prireditev v Sokolski dom. Vrata na zadnji strani hiše so bila odprta in sta prav lahko prišla skozi hodnik v prodajalno. Iz pekarnice sta sicer čula govorjenje javencev in pomočnikov, toda predzrežev to ni motilo na vlomilskem pohodu. Za predal je vedel zlasti Kaligara, ki je večkrat jedel v prodajalni kruh in opazoval domače, kam shranjujejo denar. Čim sta imela denar v žepih, sta se podala na pravcato pustolovsko turnejo. Pohite! sta v Mozirju in začela veseljati. Najelja sta avto in se v družbi dveh deklet pognala v Zalec. Spotoma sta se oglašala v nekaterih gostilnah in zapiravljala, ker se 'e dalo. V treh dneh sta zapravila

tudi vemo, da je potrebna stalna agitacija, strogo nadzorstvo nad gospodarstvom in upoševanje zmožnih in poštenih ljudi.

Poleg tajništva, ki nima pri zadruzi v smislu inkorporacijskih pravil nobenih stikov z denarnimi transakcijami, sem letos prevzel tudi blagajniške posle. Vsa leta je bil poslovodja obenem blagajnik in tako je bila zadostna kontrola nemogoča.

S pametnim gospodarstvom bomo zadrugo ne le obdržali na trdnem stališču in na dobrem glasu, da bodo tako imeli indirektno koristi tudi tisti, ki niso zraven, ker privatnikom konkuriramo s cenami, temveč da bomo članom mogli tudi kaj povrniti na njih uplačane deleže.

Anton Shular.

Kakor v nebesih, tako na zemlji...

Cleveland. — Nekoč se sestane dva brezposelna. Eden je versko prepričan, drugi je verski odpadnik. Verski vpraša odpadnika: No, kako se še kaj imaš? Odpadnik: Zanič in vidim, da je vsaki dan slabše. Potem pa odpadnik vpraša vernika: No, kako pa kaj ti? Vernik: Ravno tako slabo, toda bo že Bog dal kaj boljšega.

Odpadnik: Kakor v nebesih, tako na zemlji.

Vernik (jezno): Kaj pa čekaš o nebesih, ker nič ne veš o njih! Ti spadaš v Rusijo k tistim ta rdečim, ki nič ne verujejo. Zato pa je tako slabo na svetu, ker ljudje nič ne verujejo. Ti pa ne govori o nebesih, ker prav nič ne veš o njih!

Odpadnik: Kakor v nebesih, tako v Moskvi; kakor v Moskvi, tako v Rimu; kakor v Rimu, tako v Berlinu; kakor v Berlinu, tako v Metropoli.

Odpadnik: Ali ne vidiš sestrano maso, kako objubljuje svojo zvestobo pred Bogom zato, da ti visoki bogovi dobro živijo? Ali ne vidiš ubogo maso v Moskvi, kako objubljuje svojo zvestobo zato, da visoki komunisti dobro živijo? Ali ne vidiš nezavedno maso v Rimu, kako objubljuje svojo zvestobo zato, da visoki fašisti dobro živijo? Ali ne vidiš zatirano maso v Berlinu, kako objubljuje svojo zvestobo zato, da visoki naciji dobro živijo? Ali ne vidiš v Metropoli, kako verna masa objubljuje svojo zvestobo zato, da njeni ukazovalci lahko dobro živijo?

Vernik (še bolj jezno): kaj pa ti veš o naši cerkvi in o naših duhovnih!

Odpadnik: Ali ni morala verna masa v cerkvi na glas objubiti, da ne bo ničesar podpirala ali čitala, kar ni verskega? Ali ne veš, da je potem hotel ukazovalec neke čitati brezverski list, neki vernik pa ga je naprhuil: "Torej drugim to prepovedujete, sami ga pa čitate!" Vernik: Jaz vem, da oni čitajo vse liste, ker že vedo, zakaj jih čitajo. Ali ti — ti pa ne misliš nič na oni svet! Crknili boš kot pes!

Odpadnik: Ali ni neki verski pogrebnik zapisal, da je imel že nad 500 pogrebov, pa se ni še čez nobenega pritožil, da bi bil ušel v nebesa ali pekel. Vsakdo je tam ostal, kamor ga je položil.

Vernik (yes iz sebe): Ti si preklesti socialist! Pravi hudčič se in ti že kar rozički rastejo! Če bi imel puško, te takoj ustreliš kakor psa! — Ves razburjen, zgaran in sestradan odide.

Louis Kocjan.

Novice iz Johnstowna. Johnstown, Pa. — V prošlem decembru je pri nas mnogo ljudi prejelo državljanske papirje, med njimi tudi nekaj Slovencev obojega spola — mrs. Miklavc, mrs. Vavtar, miss Dercani, mrs. Polanc, mr. Benčina in še drugi. Kar se Slovencev tiče, so pri nas že skoraj vsi državljani. Le redki so, ki še nimajo državljanstva. Z gotovostjo lahko trdimo, da naši ljudje v tem oziru zavzemajo odlično mesto med vsemi narodnostnimi skupinami.

Slovenakemu delavskemu domu na Mcxhamu je bila po državni likerski komisiji za kazen odvzeta pravica za točenje pijače za 20 dni. To se je zgodilo kljub temu, da se odbor trudi na vse načine, da izvršuje to obrt po strogi predpisih. Toda se vedno še kdo prikrade v piv-

nico in to najraje v navali ob veseljah. In če nečlan kluba dobi pijačo, postane nevarnost, da klub izgubi licenco. To je velika nevarnost za naše Domove, ker je z izgubo licence prizadet njih obstoj. Zato je potrebna dobra kooperacija vsega članstva, da pomagajo nadzirati, da se ne pojavi kakšen tajni detektiv. Vsakdo naj ima pri sebi članško izkaznico in ključ, kadar pride v Dom, ker le na ta način se lahko vsakdo izkaže, kadar pride do državnih revizorji, ki so navadno zelo strogi v tem oziru.

Država Pennsylvanija ima menda najstrožje "plave" zakone. Vse izgleda, da bi društvene lokale najraje zatrli in še to malo nedeljske svobode vzeli ljudem. Za doseg tega se najbolj trudijo po molilnicah razni pridigarji. Na ta način mislijo dobiti več kostrunov v svoje hleve in se razume, da tudi več dohodkov. Za njimi pa sta tudi hotelarska in salunarska liga, če če moramo mi imeti zaprti ob nedeljah, naj bodo še društveni lokali. Andrej Vidrih, 44.

Zgodba o "dobrem" fajmostru

Rock Springs, Wyo. — V Prosveti z dne 17. januarja sem čital dopis Jakoba Yerta in Franke Barbiča. Povem vam, da je to pravi užitek in poduk, in to posebno tistim, ki imajo toliko masla na glavi kakor na primer pogrebnišči Grdina. O njem smo slišali že pred 30 leti, kakšen možak je bil takrat. Njegova vera je: vse za dom, vero in dolar.

Bom še jaz povedal malo spominov iz otroških let. Bilo je nekako pred 45 leti, ko se je ženi nekega imovitega mesarja o-mračil um. Nekega dne so jo našli obešeno, mrtvo. Tiste čase je bil v Škofji Loki za župnika Ivan Tomažič, pijanec prve vrste in šolski odbornik. Učiteljem je naročil, naj grejo vsi šolarji za pogrebom nesrečnice. Ko pride-mo na pokopališče, on opravi svoje ceremonije in začne z govorom. Naenkrat pokaže z roko v nebo in pravi: "Ravno sedaj jo vidim (obešenko), kako gleda z nebes na nas." Seveda smo tudi otroci pričeli gledati v zrak, toda nihče izmed nas ni nič videl. Potem sem nekemu učencu rekel, da ga je župnik imel frakelj preveč. Da bi videli, kako je potem padalo po meni. Ušesa sem imel kakor flancate.

Nekega dne, ko se po tem dogodku, ki je bil že nekoliko protizablen, podimo iz šole proti Stari Loki, zagleda neki fant v Stemarakovem kozolcu viseti nekega moža (ime na razpolago). Brž pokličemo bližnje ljudi, da ga odvežejo. Takoj so v obešencu spoznali reveža. Njegova hčrali sorodnica je šla k župniku Tomažiču, da bi reveža pokopal. Takrat pa župnik prične kričati, da ne bo pokopal takih zaničevanih ljudi. Dejal je, naj ga kar na smetišče pokopljejo. In res ga ni hotel pokopati kakor se spodobi, ker ni bilo denarja.

Povem pa, da je bil tak nadv takrat, ko so tistega župnika pokopavali, kot ga ljudje niso poznali. Ljudje so takrat rekli, da je bila to "božja štrafenga", ker je bil tak. Njega se je vsak človek ognil magari v graben.

To sta samo dva primera, navedbo bi se jih lahko še več, toda za danes naj zadostuje. Rečem pa: ljudje, imajte pamet in nikar ne poklekujte pred drugim človekom, ker on ni nič več kakor kdo drugi. S tem se samo ponižujete pred njim. Naročite si Prosveto in kupite kakšne dobre knjige za poduk in se boste kmalu iznebili praznih vraž.

John Pintar, 10.

Vesti iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Naša država je sedaj pod republikansko vladno, ki je pričela odpustiti državne uslužbenke kar na debelo. Ako jih ne more drugače, pa odpravi ali združi departmente. Do 17. januarja je bilo že odloženih 2500. Največ jih je zletelo iz departmenta za ceste in to ne glede, kako so ceste v sneženih zametih.

Izgovarjajo se na ekonomijo, na hranitev denarja davkoplačevalcem. Ampak politika je politika, kar se tiče starih strank. Boste videli, kako bodo republikanci "hranili" — kot so demokratje. Obljubili so, da bodo takoj po novem letu pričeli plačevati brezposelnostno podporo, toda do sedaj še ni nobenega sluha

o tem; nimajo še nobenega departmenta ali biroja za to socialno službo, delavci naj pa čakajo in stradajo. Well, njim ni treba, ker so pri koritu.

Tukaj je večinoma vse brez dela. Rovi so zaprti in prav tako mnogo tovarn, v drugih pa moderna mašinerija opravlja vse delo z malim številom delavcev. Tudi od WPA jih dnevno odslavlja. Kam bo to prišlo, nikdo ne ve. V Washingtonu se pripravajo med seboj menda kar za parado in za velike naslove na prvih straneh dnevnega časopisa.

Kar se tiče društev, pri vsem tem do sedaj še nismo nazadovale. V zadnjem letu smo pri društvu 13 SNPJ napredovali v mladinskem oddelku in upamo, da bomo tudi letos pridobili kaj novih članov. Seveda bi bilo lažje agitirati, če bi ne bila taka brezposelnost. V šoli, kjer delam, vidim dnevno otroke, ki so slabo oblečeni, tudi dosti jih izostane, ker nimajo obleke in čevljev. Toda pomoči ni od nikoder.

Kar se tiče priredb v naši društveni dvorani, so precej pogoste. Tudi društvo Rožna dolina 119 SSPZ bo po dolgih letih imelo priredbo v soboto dne 11. februarja. Večina članstva spada tudi k SNPJ in seveda pričakujejo velike udeležbe. Ker priredbe niso imeli že več let, objubljujejo, da bodo imeli nekaj posebnega. Seveda smo radovedni, kaj bo in bomo šli na priredbo v čim večjem številu.

Članstvo društva 13 SNPJ se pozivlja, da se gotovo udeležite seje v nedeljo dne 5. februarja. Ukreniti moramo vse potrebno za priredbo in kazanje novih filmov SNPJ dne 25. marca. Podano bo tudi poročilo z glavne seje odbora Dvorane in še več drugih stvari bo na dnevnem redu.

Joseph Snoy, 13.

Nesreča vrh nesreče

Des Moines, Iowa. — Iz naše naselbine se malokdo oglašil. Tudi podpisana ne moreva poročati nič veselega, da bi bilo bolj prijetno. Poročati morava le žalostne novice, o boleznih in smrti, ki sta potrkali na vrata članov našega društva 605 SNPJ in na našo blaginjo. Se ni pogojevala nesreča, že se je zgodila druga.

Najprvo je zbolela mrs. Anne Rodish in bila operirana. Komaj pa se je vrnila iz bolnišnice na dom, je zbolela njena mati mrs. Anna Lokmer in bila odpeljana v bolnišnico. Morali so ji dati pet transfuzij krvi predno so ji že obrača na bolje. Ko je bila ona v bolnišnici, je vlak Rock Island železnice ubil br. Andreja Blaževiča, ki je ostavil sedem otrok, pet odraslih in dva nedoročena. On je bil dober član jednote in skrben reditelj družine. Društvo pa še ni uredilo njegovega pogreba, ko je podlegel br. Louisa Vozel radi vnetja slepice. On je bil hitro odpeljan v bolnišnico, toda je radi razlija slepice prejel umrli predno je bila operacija končana. Zdravniki so se trudili, da bi ga ohranili pri življenju, toda je bila vsa zdravniška veda zaman. Izdihnil je na 6. januarja.

V njem sta društvo in jednota izgubila dobrega člana, mi pa dobrega muzikanta, ki nas je dostikrat zabaval s svojo harmoniko. Imel je veliko prijateljev in znancev. Njegovo truplo je bilo odpeljano v Depue, Ill., k bratu Jacku in sestri Mary, ki sta mu priredila lep pogreb. V stari domovini zapušta tri sestre in tri sestre. Zahvalujemo se

društvu 59 v Depueju, ki ga je sprejelo na zadnji poti in ga položilo v grob.

Poleg teh nesreč sta bila na bolniški listi Joe Pirc radi prehlada in sestra Anna Krpan radi revmatizma. Podpisana apelirava na vse mlade in stare Slovence, Hrvate, Srbe in ostale Slovence, neaj postanejo člani naše divne Slovenske narodne podpornednote, ki v boleznih ali sili takoj priskoči na pomoč vsakemu svojemu članu, v slučaju smrti pa takoj izplača smrtnino.

Z delavskimi razmerami se ne moremo niti tukaj pohvaliti. Rudarji delajo le po dva do tri dni na teden. To je druga največja industrija v Iowi, na prvem mestu je farmarska. Iz tega delavci lahko sklepajo, da ne velja nikomur semkaj hoditi za delom. — Pozdrav vsem čitateljem Prosvete.

Frank Lokmer.

Frank Tamše, 605.

Obvestilo delničarjem in drugim

Acmetonia, Pa. — Obveščam vsa ona društva in posamezne člane, ki so kupili delnice Ameriške slovenske državljanske zveze (American Slovene Citizens' Association), da je stvar zanesljiva in poštena in vsako sumničenje brez podlage. Ves denar za prodane delnice je vložen v banki na obresti, dokler ne kupimo zemljišča in pričemo z gradnjo Slovenskega delavkega doma.

To obvestilo je odgovor vsem zunanjim društvom in rojakom, ki so vprašali mene ali druge člane to zveze, kaj je stvar in če že postavljamo Slovenski delavski dom. Vsakemu je znano, da je danes težje kaj pričeti kakor pa pred 20 leti, ker se nikjer stalno ne dela. Dosti članov in drugih je, ki bi radi kupili delnice, toda jim sredstva ne dopuščajo radi slabih delovnih razmer v rovu, kjer nas dela dosti Slovencev. Lansko leto smo imeli nad 13 tednov neprostovoljnih počitnic. In drugo je tudi to, da čakamo že nad leto dni na zemljo, ki je občinska last, ki pa še ni bila razdeljena na parcele. Po zadnjih informacijah se to kmalu zgodi, ako spet ne bo kakšen za-držek. Ako bo, bo treba pa drugod zemljo kupiti za našo stavbo.

Michael Klopčič, predsednik.

S pota

V mrzlem zakotju Minnesote je čudovito lepo. Zdi se mi kot svedočano v lepi in vedno cvetoči (vsaj deloma) Californiji, kjer sem se pred leti nahajal radi zdravja. Tam v severnem gorovju v Callagoti, kjer so zdravilni vulkanični blatni vreli, sem videl prav tako. Padal je sneg, toda le redkokdaj je pobelil zemljo. Lepe bele snežinke — mucke, kot smo jim rekli v starem kraju — je uničil topli zrak predno so dospelo do zemlje.

Z malimi izjemami je zdaj ravno tako tukaj. In tudi pre-rokujejo zgodnjo pomlad. To so-dijo po vračanju gosli in rac, ka-tere so prav te dni (18. jan.) vi-deli v Duluthu, ki so se igrale po gladini jezera Superiorja, jata rac pa se je v trikotu vračala na sever. Lahko je, da se motijo tudi ptice selilke, oznanjevalke pomladi.

Je pa dosti boleznih. Kot pogo-čajo, so vse štiri bolnišnice v Duluthu natrpane z bolniki, da se sob primanjkuje. V šestnad-stropni bolnišnici St. Mary's, kjer je vedno nekaj Slovencev, so morali postaviti postelje celo na verando, ki je služila obisko-valcem za čakalnico.

Matiha Pogorelec.

William Jones, poljedelski delavec, njegova žena in sin v čoturu ob cesti v južnem delu države Missouri. Jones je eden izmed tisoč delavcev, ki so jih veleposelniki izgnali iz kolib v hudi zimi.

V JUGOSLAVIJO

Vi potujete naglo in prijetno na naših priljubljenih parnikih:

BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND

Izberite izmed naših parnikov: Bremen ali Hamburg

POVABITE SOBODNIKE V EVROPI, NAJ VAS OBIŠČEJO V AMERIKI

Potujete hitro čez svet: v Evropo in Ameriko, od 1. aprila do 31. oktobra, ter 25. julija do 31. avgusta, v Ameriko in Evropo.

Na parnikih: vrnite se iz Amerike, vrnite se iz Amerike

130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL.

HAMBURG-AMERICAN LINE
WOLFGANG SIEGMAN LLOYD

SIGRID UNDET:

JENNY

ROMAN

Poslovenil Fran Albrecht

"Tako divna si, tako divna! In jaz te imam tako rad, ali veš, kako od srca te ljubim, Jenny? Kar tu na tleh bom ležal pred tvojimi nogami — stopi mi na vrat s svojimi majhnimi, ozkimi čevlji, — stori to!" Iznenada se je po dolgem vrgel pred njo in poskušal dvigniti njene noge ter si položiti njena stopala na glavo.

"Helge, Helge!" Njegova nenadna burnost ji je poglala kratko grozo po telesu. Pa saj ga imam rada — si je rekla — se mar bojim tega, kar hoče moj dragi? Skozi tenke nogavice je čutila njegove pekoče vroče roke.

Ko pa je opazila, da jo poljublja po podplatih čevljev, se je nenadoma polastila nejevolja. V zmedenem občutju strahu in neugodja se je prisiljeno zamejela.

"Ne, Helge pusti to — čevlje, ki hodim z njim po teh umazanih cestah!"

Helge Gram se je dvignil — iztrežen in ponižan. Ona je hotela s smehom priti preko tega:

"No, pomisli, čevlji — saj si lahko misliš, da je na tisoče ostudnih bakterij na njih."

"Oh, ti pedant! In ti hočeš biti umetnica?" Zdal se je zamejel tudi on. In pretirano vesel, da bi zakril svojo zmedenost, jo je privlil v objem in oba sta se smejala iz vsega grla: "Dušica sladka — daj, da pogledam — daj no. Po terpinu dišiš in po oljnatih barvah."

"Budalet, ljubček moj. Tri tedne bo že kmalu, odkar se nisem dotaknila čopiča. A ti se boš zdaj umil, prosim."

"Ali imaš nemara malo karbolne vode, da se pošteno desinficiram?" Naskočil jo je z namljenimi rokami. "Ženske so kemično proste vse poezije, je zmerom trdil moj oče."

"No v tem ima tvoj oče prav, dečko moj!"

"Ti znaš res z mrzlimi obkladki iztrežniti človeka," je rekel Helge in se zasmeljal.

Jenny se je na mah zresnila. Sla k njemu, mu položila svoje roke na rame in ga poljubila: "A jaz ne maram, Helge, da bi mi ležal na tleh pred nogami!"

Ko pa je odšel, jo je bilo sram. Saj je bilo res podoba, kakor da bi ga hotela iztrežniti, je pomislila. No, tega ne bo več storila. Saj ga ljubi.

Nocoj je doživela poraz. Tudi ji je prišlo na misel, kaj bi rekla signora Rosa, če bi se kaj pripetilo. In ta strah pred prizorom z užaljenim signoro, in njen lastni poskus, da zaradi tega ne bi izpolnila obljube, ki jo je dala svoji fantu, jo je poniževal.

Kajti ko je sprejemala njegovo ljubezen in vračala njegove poljube, se je vendar obvezala, da mu bo dala vse, česar jo bo zaprosil. Bila je zadnja, ki bi se hotela spuščati v igro — sprejemati ljubezen in jo vračati s malenkostmi — nič bolj, ko da bi se mogla odtegniti igri brez izgube, če bi se bila drugače odločila.

Ta strah pred nečem, česar ni še nikoli doživela, je bil v bistvu samo nervoznost.

Pa kljub temu je bila vesela, dokler je ni zaprosil za več, nego mu je mogla nuditi z vedrim srcem.

Ah, saj je prišlo vse to tako počasi in nezaznavno kakor pomlad na jugu. Prav tako enakomerno in z gotovostjo, brez rezkovnih prehodov. Nič ni bilo mrzlih in viharov dni, ki bi razdivjali srce od hrepenja po solcu in prekipelju luči, pa palecem žaru. Ne onih grozljivo jasnih, brezkončnih, razjedajočih pomladanskih večerov kot doma. Ko je solčni dan minil, je padla noč tiho in enakomerno, — hlad je prihajal v spremstvu teme in je vabil samo v varno, mirno spanje med toplimi, svetlimi dnevi — vsak dan je bil malo toplejši od prejšnjega, a slednjim dnevem se je pokrila campagna z nekaj cveticami več, ki sicer niso bile bolj zelene od včeraj — pa vendar tolikanj bolj zelene in mehke kot pred enim tednom.

In tako je prišla tudi njena ljubezen. Vaak večer je bilo njeno hrepenenje po prihodnji nedelji, ki jo bo prebila z njim tam zunaj pred obzidjem, malo večje, polagoma pa se je spremenilo tako, da je jela hrepeneti po njem samem in po njegovi mladosti, topli ljubezni. Sprejemala je njegove poljube, ker jo je to osrečevalo — in dan na dan je bilo teh poljubov več, dokler ni naposled potihnil pogovor med njima in se spremenil v same poljube.

Videla je, da je postajal on s slednjim dnevem zrejši in bolj moški — vsa negotovost je takorekoč odpadla z njega; ona nenadna potre-

lost ga zdaj ni več napadala. In ona sama je bila sigurnejša, toplejša, vedrejša. To ni bila hladna, borbena samogotovost njene mladosti, temveč neka brezskrbna brezbržnost. Ni bila več nezaupna do življenja, ki se ni hotelo pokoriti njenim sanjam — zdaj je polna zaupanja sprejemala sleherni dan, v vedrem pričakovanju, da bo vse, kar se bo zgodilo, dobro in se dalo obrniti na dobro.

A čemu bi ljubezen ne smela priti tako — počasi, kakor toplota, ki je naraščala od dne do dne in si dala časa, da se je razprostrla in razžarela? Ker je menila poprej, da plane ljubezen kakor neurje, ki bo ustvarila iz nje novega človeka, ki ga sama ne bo več prepoznala, nad katerim njena stara volja ne bo imela nobene moči več?

In Helge — on sam je sprejemal počasno, zdravo rast te ljubezni z neizmerno blagostjo in mirnostjo. Vaak večer, ko sta si drug drugemu voščila lahko noč, je bilo njeno srce prepolno zahvale njemu, da je ni prosil za več, nego mu je mogla dati ta dan.

Oh, da bi mogla ostati tukaj — do maja, do poletja, vse poletje! Njuna ljubezen bi potem tu doli izžorela, dokler ne bi oba postala eno, prav tako samoumevno, kakor sta se zdaj zblizala drug z drugim.

Preživeti to poletje skupaj kje v gorah. Tiste poročne formalnosti bi uredila kasneje tu v mestu — ali pa jeseni doma. Naravno, da sta se hotela poročiti, kakor je pač navada, če se dva ljubita.

Ce je pomislila na to, da bo morala odpotovati domov, ji je bilo, kot bi se bala, da se bo prebudila iz sanj.

Ali vse to je bilo neumnost. Saj sta se vendar imela tako neizrečeno rada. Res, vsega tega, zaroke, obiskati pri sorodnikih in podobnega, ni mogla prenašati, ker je samo motilo. Pa to so bile ničnosti.

V svojem srcu je občutila večno zahvalo za to mehko vigrad tu doli, ki ju je tako tiho in blago povedla druga k drugemu — obadva sama tam zunaj sredi marjetic na pomladansko zeleni campagni.

"Ali se ti ne zdi, da bo Jenny nekega dne še obžalovala, da se je zaročila s tem Gramom?" je vprašala Franciška Gunnarja Heggena, ko je nekega večera sedela pri njem v sobi.

Heggen je vrtel in sukal med prsti svojo smotko. Zapazil je, da mu prej nikoli ni prišlo na misel, da bi bilo kaj izrednega v tem, če je razmotrival z Jenny Franciške zadeve. A govoriti s Franciško o Jenninih intimnih odnosih, je bilo nekaj drugega.

"Ali moreš razumeti, kaj namerava z njim?" je vprašala Franciška.

"No, to se večinoma sploh ne da razumeti, Cesca." Zlasti ne, kaj nameravate ženske s tem ali onim človekom. Bogme, zdi se mi res, — tiho se je zasmeljal predse — "da si mi samo domisljamo, da izbiramo. Vendar pa smo svojimi sestram, nespametnim živalim, veliko bolj podobni kot si hočemo priznati. Nekega lepega dne se razpolaga z nako ljubeznijo, pri čemer je glavni krivec naše naravno nagnjenje, vse drugo pa zakriva prostor in prilika."

"Uh," je rekla Franciška in skomizgnila z rameni. "Ne razumem te, Gunnar. Potem takem se je s teboj trajno razpolagalo —"

Gunnar se je zasmeljal — nekoliko nejevoljno:

"Ali pa nikoli — v zadostni meri. Jaz nisem še nikdar občutil nekritične vere v kako žensko, da je ona edina na svetu in podobne stvari. To pa tudi spada k pravi ljubezni — pri čemer je glavni vzrok človekovo naravno nagnjenje."

Franciška je zamisljeno zastrmela predse:

"Lahko, da je pogosto tako. Toda pripeti se tudi, da se zaljublja v nekoga, ne da bi bila pri tem kriva čaš in okolnost. Jaz — jaz ljubim onega človeka, ker ga ne razumem. Kar v glavo mi ni šlo tedaj, da se dobe njegove vrste ljudje na svetu. Čakala sem dogodika, ki bi mi bil pojasnil in osvetlil vse, kar sem videla. Kopalpa sem skrili zaklad — in čim delj sem kopalpa, tem bolj sem bila obsedena. In če sem pomislila, da bi ga utegnla najti kaka druga ženska!"

(Dalje prihodnjič)

bo nič. Delala sva vsaki dan, toda bila sva vedno suha. Butte je dobičkanosno mesto za boarding bosse, ne pa za samce. Toli-ko prilika za zapravljanje denarja nisem videl še nikjer kakor tam. Ne vem kako je zdaj tam, toda takrat so bili zelo redki samci, ki bi si mogli kaj prihraniti, kajti v vsaki hiši je bila gostilna in na vsakem oglu kakšna igralnica. Vseled tega sva se dogovorila s prijateljem Mihom, da bo najbolje, če se greva — bečljat, upajoč, da bova potem mogla kaj več prihraniti.

Najela sva hišo od nekega rojaka za \$12 mesečno in si nabavila potrebne stvari za bečljarijo, kar je tudi precej stalo. Tako sva začela novo življenje. Toda tudi to nama ni nič pomagalo. Škoda je bilo tistega denarja, ki sva ga izdala za bečlarsko opremo. Vseokrog naju je namreč bilo veselo, same gostilne in rajanje vse noči. Vraga bova midva ležala v najinem brlogu. Oba sva vesela narave in povrhu še vojaka iz svetovne vojne (Mike je bil četovodja). In tako sva garala v tistih peklenskih jamah vsak dan, se bečljala, toda vseeno sva bila vedno suha. Le-enkrat na teden sva bila bogata, ko sva prejela plačo.

Ko se je proti koncu aprila leta 1923 pričela narava prebujati, sem rekel tovarišu: Veš kaj, Mike, meni je tega že dovolj. Ob takem življenju ne bo kruha, še manj pa moreva pričakovati, da bova še kdaj vide- la rojstno domovino, kar si tako želiva. Oprosti mi prijatelj, če te moram ostaviti, če nočeš z menoj, ker jaz sem se namenil, da se podam nazaj v Gary. Seveda mu ni bilo prav, ker je tudi on moral zapustiti bečlarski stan, toda pomoči ni bilo. Da bi me skušal zadržati od mo- je nakane, je vedel, da bi bilo brez pomena. Zakaj, kar sem se namenil, to sem tudi izvršil, pa bilo dobro ali slabo zame — največkrat je bilo slednje. Zato me tudi ni hotel ustavljati, samo re- kel je: Pojdi k vragu, če hočeš, toda ne misli, da bom jaz še kdaj za teboj prišel.

Tako sem se ob koncu aprila poslovil od mojega najboljšega prijatelja in drugih znancev, zatrjujoč jim, da se ne bomo nikoli več videli. Zapustil sem Butte. Z vlaka se nisem niti ozrl nazaj. Ko sem bil že precej da- leč, sem se ozrl nazaj in želel, naj hudič vzame Butte in njegove peklenske luknje.

Cez par dni sem se spet zna- šel v Garyju, Ind., na veliko pre- senčenje vseh prejšnjih prija- teljev. Seveda sem šel najprvo vprašat za moje staro delo. De- lovodja mi je povedal, da ni nič z njim, ker je drugi na mojem mestu toda lahko počakam, da kdo umrje in potem me bo ta- koj uposilil. Naj te vrag vzame, sem si mislil. Delo sem seveda takoj dobil, toda ne takšno, ka- kršno sem si želel. Delal sem pa le par tednov; ker sem se v But- tu odvalil, da bi mi boss vedno stal za hrbtom, sem bil hitro gotov z njim.

Nekega dne sem se iz radove- dnosti podal v Indiana Harbor in vprašal tam za delo. Takoj sem ga dobil v pleharni. Takrat so mi pri vpisovanju za delo vzeli tudi prstne odtise, kar je bilo prvič in zadnjič. Tam sem de- lal le tri tedne, ker je bilo od Garyja preoddaljeno. Vaak dan sem se namreč vozil iz Garyja z vlakom na delo, ki pa tudi ni bilo dosti prida in sem ga pu- stil. Delo sem zopet dobil v Ga- ryju v Bridge Worksu. Tam je bilo nekoliko boljše, je zaslužek se ni ujemal z mojimi željami, toda sem moral potrpeti, kajti, kakor pravijo, da tudi hudič v sil muhe žre. Tega gesla sem se moral tudi jaz držati.

Nekega lepega julijskega dne par mesecev po mojem prihodu v Gary, se nepričakovano usta- vi pred mojim stanovanjem tak- si. In veste, kdo je iz njega stopil? Nihče drugi kakor moj Mi- ke iz Montane. Bil je pravi "kik" v sivi obleki, da sem mu kar zavidal. Bila sva zopet sku- paj. Delo je takoj dobil tam, kjer sem jaz delal. Cez par dni sem bil odpuščjen, ker me je boss dobil, ko sem kadil. Zopet sem bil na cesti. V Garyju nisem več hotel iskati dela. Podal sem se z ulično z Hammond in takoj dobil delo v tovarni za železni- ke vozove. Ker se mi je delo še precej dopadlo, je čez nekaj dni

Pogled na kitajske reveže, ki čakajo na odmerek riža, ki ga delijo japonske oblasti v Kantonu, glavnem mestu južne Kitajske.

tudi Mike prišel in takoj dobil delo. Tudi on je bil z njim zado- voljen in se dušal, da ga ne bo nikdar pustil. Ker je bilo preda- leč za hoditi na delo, sva se tja preselila.

V Hammond sva delala več mesecev, do pozne jeseni leta 1923, dokler ni prišel na počit- nice neki Hrvat iz Lyncha, Ky. Nama je tako hudičev hvalil ti- sti kraj in rekel, da sva neumna, če tukaj delava za to beraško plačo. Ker sva zdrava in mlada, bi lahko v Lynchu zaslužila po \$15 do \$20 na dan. Ko je nama povedal, da so tam premogovni- ki, ga je Mike vprašal, če so u- nijski. In ko nama je povedal, da niso, je bil Mike takoj pri vo- lji, da greva tja, češ da tam na- ju ne bo stala unijska karta več stotakov kakor je naju v Mon- tani.

Naslednji dan sva pustila de- lo in se podala proti Kentu- ckyju. Zopet sva se vozila po no- vem svetu, po Ohio in potem po Kentuckyju, med lepimi polji, v slednji državi največ med toba- čnimi nasadi. Tobak so bili tak- rat že pospravili z njiv in ga sušili v velikih sušilnicah. De- padlo se mi je mesto Cincinnati, O., kjer je vlak stal dalj časa in sva si mesto nekoliko ogleda- la, potem pa zopet naprej.

Bilo je ravno opolnoči, ko se je vlak ustavil v Lynchu, Ky., kjer sva izstopila na majhni in osamljeni postaji. Najina prva skrb je bila, kam se naj podava v temni noči, ker ni nobene du- še nikjer. Le en človek je stal v bližini, in ko je ališal najin pogovor, se nama je približal, naju pozdravi v hrvaščini in vpraša, kam sva namenjena. Po- veva mu, da sva prišla za de- lom, nakar nama pravi, naj gre- va z njim. Nismo šli daleč, ko se ustavimo pred velikim lese- nim poslopjem, kjer potrka na vrata najin spremljevalec. Od- pri nam je gospodar hiše, po na- rodnosti Turek. Ko mu je Hrvat povedal, da mu je pripeljal dva boarderja, se mu je gospodar lepo zahvalil, nama segel v ro- ke in odkalal še precej lično so- bo, kjer sva se počeno naspala. Turek se je pisal Fajka, za ženo pa je imel Hrvatice.

Bil je pravi gentleman. Imel je okrog sto boarderjev, kate- rim sta kuhala dva Italijana. I- mel je tudi svojo grocerijsko tr- govino z dvema pomočnikoma, nadalje štiri avte s šoferji, ki so vsako jutro vozili boarderje na delo. Prodajal je tudi vsakovr- stno pijačo. Imel je velik vpliv v naselbini. Ko sva ga vprašala, če bova dobila delo, je nama od- govoril, naj se nič ne brigava, kajti če on reče, nama morajo dati delo. Drugi dan je naju pe- ljal v družbino trgovino (druge ni bilo, ker je kompanija pose- dovala vso naselbino), kjer sva si nakupila rudarsko obleko in vso opremo, ki sva jo pri delu potrebovala. Vse sva si pripra- vila še predno sva začela za delo. Seveda sva se začudila in bila radovedna, kakšno bo to de- lo, ker sva si morala nabaviti še krampe in lopate. Tega ni bilo treba v Buttu. Naslednji dan naju je Turek peljal k rudniški pisarni, kjer je kar zapovedal, naj nama dajo delo. Rekel je, da sva dobra rudarja, ker sva dela- la v bakrenih rudnikih. Bila sva takoj vpisana in naslednji dan sva pričela z delom.

Ko sva se podala na delo, se- veda prvič v premogovniku, sva

zopet debelo gledala. V rov sva se podala kar peš, vsa obložena z orodjem, pod katerim sva se kar šibila. Pot je bila težavna, ker je bil rov visok le štiri čevl- je. Tako sva jo mahala sklju- čena in pod težo bremena več ko eno uro prdno sva prišla do prostora, kjer sva začela delati. Izmučena sva bila ko grešne du- še, ko sva dospela na cilj in se sesedla. Zdal imava pa zopet le- pega vraga, se oglasi Mike. Ne- vem, če bi prišel z delom ali ne. Kakor izgleda, bo tukaj še manj kruha, kot kje drugje, je mo- droval in si obrisal pot s čela. Bolje je, da začneva, ga tolažim. Zakaj sva pa potem potrošila toliko denarja za to orodje, ki naju je že pošteno zmatralo. Saj res, pravi tovariš, še predno sem ga začel rabiti, me je že hudiče- vo zmatralo. Torej pa začniva.

Tam naju je čakal precejšen kup premoga. Voznik nama je z mulo pripeljal štirionski voz, katerega sva se kar ustrašila. Prišel je tudi delovodja, neki Čr- nogorec po imenu Davis ali Da- vic, ki nama je pokazal, kako morava delati, da bova več za- služila. Vprašala sva ga, kakšna je plača. Pravi, da \$1.75 od vozi- čka premoga in \$1.45 od kamna. Druga ga ni kazalo kakor se s tem sprijazniti.

(Dalje prihodnjič.)

V romanu

Stara devica bere roman: "Ta pisatelj je pa res sijajen de- ko!"

Prijateljica: "Zakaj?"
Stara devica: "Na vsaki stra- ni me imenuje ljubko čitatelj- co."

Italijanska linija do jugoslavije

Preko soline

JUŽNE PROGE

"The Sunny Side of the Atlantic"

Najhitrejša direktna pošta

Tu so briljantna "Solena pluta" zdru- žena vseh posebnih udobnosti JUŽNE PROGE s nenadomestljivo udobnostjo in poslugi svetovno slavnih italijanskih parnikov. Zna- menje življenja se počutiš ali zabavo na solinčnih krovih, vse ohranjeno zadovoljstvo in svež, dež vso leto, utika vse zabave na oceanem potovanju. Turizma in tretičnega vseh udobnosti, na vseh parnikih vam nudijo velike moderne kabine, idejne obedi- lne, luksuzne družabne sobe, fina hrana in ekselentna poslužba.

REX - C. DI SAVOIA - ROMA

Preko Genoa: 4. in 11. FEBRUARJA — 4. 11. in 18. MARCA

VULCANIA - SATURNIA

DIREKTNO V JUGOSLAVIJO

25. FEBRUARJA 1. APRILA

Za pojasnila obratite se na pooblaščenega agenta, ali na uradi- talijanske linije, 233 N. MICHIGAN AVE., CHICAGO

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družino k eni naroč- nini. List Prosveta stane za vse članske, za člano ali počlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vrstva, reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado \$6.00	Za Cincro in Chicago je \$7.50
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 6.30
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 5.10
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 3.90
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 2.70
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.50
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plačilo in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravnštvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravnštvu znati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....	Čl. druživa št.....
Naslov.....	
Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:	
2).....	Čl. druživa št.....
3).....	Čl. druživa št.....
4).....	Čl. druživa št.....
5).....	Čl. druživa št.....
Mesto.....	Država.....
Nov naročnik.....	Star naročnik.....

Math Bahor (Sharon, Pa.):

Moji doživljaji v Ameriki

(Nadaljevanje.)

Ko so prišli popoldne z vozi- ki po rudo, je bil nabiralnik ali stresalnik prazen. Kmalu je pri- šel Marko k meni. Ko je videl, da je vse pospravljeno, se je ču- dil. Zjutraj je bilo še dosti ru- de, toda stresalnik je zdaj pra- zen. Nič ni rekel in odšel.

Ko sem se naslednje jutro zo- pet javil pri pisarniškem oknu, mi poyedo, da me je Marko od-

avilil. Slutil sem, kaj je vzrok, toda sem ga vsoeno vprašal za- kaj me je odpustil. Odgovori mi, da grem lahko delat na svoje stroške, če hočem vso tisto ru- do izveči iz gapa, katero sem včeraj notri zdumpal. Ali je nisi sam izvekel? sem rekel in od- šel.

Prihodnji dan sem dobil de- lo v drugi jami, kjer sem napravil nekaj tednov. Sedaj sem bil že "majnar", ker me je s sabo vzel neki star rudar za partnerja. Te- mu delu sem se hitro privadil, ker je stroj za vrtnje izgledal kakor strojna puška, pri kateri sem bil pravi strokovnjak. Vse bi bilo dobro, le vročina je bila

neznosna. Delala sva 3000 čev- ljev globoko, kjer je bila taka vročina, da je ni mogoče opisati. Vseled tega sva morala delo pu- stiti.

Delo sva z lahkoto drugje do- bila, toda kaj je pomagalo, ker ga ni bilo mogoče zmagovati vsled velike vročine. Ko sem več- šino nekoliko pojamlal, me je moj tovariš tolažil, češ, fant, le tiho bodi. Ali ne veš, da si zdaj v Buttu, Montana, kjer se jih boš nalezal kakor čebela medu?

In tako sem delal v Buttu ce- lih šest mesecev, sam ne vem v kolikih jamah. Po enem mese- cu bivanja tamkaj sva izpri- dela z Majkom, da na boardu ne